

## Про відповідальність за незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин

Слід зазначити, що протягом останніх років в місті Києві проблемою загальноміського характеру стає проблема незаконного обігу наркотичних засобів. Дана обставина викликає необхідність роз'яснити негативні наслідки для осіб, які вживають наркотичні речовини, а так само займаються їх виготовленням і реалізацією.

Крім загальновідомого згубного впливу наркотичних засобів на здоров'я людини, що вживає їх, подальшого деградування особистості, для особи можуть наступити негативні наслідки у вигляді притягнення до адміністративної а так само до кримінальної відповідальності, що як правило тягне за собою позбавлення волі.

Законодавець розмежує адміністративну та кримінальну відповідальність за незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних або психотропних речовин без мети збуту.

Так, ст. 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачена адміністративна відповідальність у випадку, якщо їх предметом були наркотичні або психотропні речовини в невеликих розмірах, у вигляді накладення штрафу від 306 до 731 грн. або адміністративний арешт на строк до 15 діб.

Невеликий розмір наркотичних і психотропних речовин визначається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я. Так, наприклад, невеликим розміром марихуани (канабісу) є вага речовини до 5 грам, опію - до 0,5 грам. У разі виявлення правоохоронними органами наркотичних і психотропних речовин в обсягах, що перевищують невеликий розмір, настає кримінальна відповідальність.

Зазначеною статтею адміністративного кодексу передбачено, що особа, яка добровільно здала наркотичні засоби або наркотичні речовини, які були у неї в невеликих розмірах і які вона виробила, придбала, зберігала, перевозила, пересилала без мети збуту, звільняється від адміністративної відповідальності за вказані дії.

У чинному кримінальному кодексі України є ряд статей, що передбачають кримінальну відповідальність за вчинення злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. Слід зазначити, що найбільш часто особи притягуються до кримінальної відповідальності за статтями 309 і 307 КК України.

Згідно чинного кримінального законодавства наркотичні засоби - це включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і преїскурантів, речовини природного або синтетичного походження, препарати, рослини, які становлять небезпеку для здоров'я осіб внаслідок зловживання ними. До них відносяться, зокрема, соломка макова, марихуана (рослини конопель), опій, гашиш, кокаїн, героїн і т.д.

Законом передбачена кримінальна відповідальність за незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин, вчинених як без мети збуту (тобто для особистого вживання), так і з метою збуту. При цьому законодавець визначив за вчинення другої категорії злочинів більш жорсткі санкції.

Так, кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, що виразилися в незаконному виробництві, виготовленні, придбанні, зберіганні, перевезенні чи пересиланні наркотичних, психотропних речовин та їх аналогів без мети збуту передбачена ч. 1 ст. 309 КК України. Законом передбачена відповідальність за даний злочин у вигляді обмеження волі до трьох років або позбавлення волі на той самий строк.

Слід зазначити, що ч. 4 ст. 309 КК України передбачає, що особа, яка добровільно звернулася до лікувального закладу і розпочала лікування від наркоманії, звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені ч. 1 ст. 309 КК України.

У разі вчинення зазначених злочинів повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо предметом злочину були наркотичні засоби у великих розмірах, або вони були вчинені із залученням неповнолітніх, законом передбачена більш сувора кримінальна відповідальність - позбавлення волі на строк від двох до восьми років.

Статтею 307 КК України передбачена кримінальна відповідальність за незаконний обіг наркотичних засобів, що чиниться з метою збуту, тобто, як правило, з метою отримання матеріальної вигоди.

Частиною першою вказаної статті передбачено кримінальну відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або

пересилання з метою збуту наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів. Тобто в статті вказані дії аналогічні тим, за які передбачена кримінальна відповідальність ч. 1 ст. 309 КК України, однак відбуваються вони з метою збуту наркотичних засобів і кримінальна відповідальність за їх вчинення значно більш сувора - позбавлення волі на строк від трьох до восьми років.

Тим не менш, четвертою частиною зазначеної статті передбачається звільнення особи від кримінальної відповідальності за вчинення зазначених злочинів, в разі здачі наркотичних засобів і вказівки джерела їх придбання, а так само у разі сприяння розкриттю злочинів, пов'язаних з їх незаконним обігом.

Таким чином, чинним законодавством передбачена не тільки сувора адміністративна та кримінальна відповідальність за вчинення правопорушень та злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, а й передбачені підстави звільнення від відповідальності в певних випадках, тому особа, дійсно бажає покінчити з наркоманією, має реальну можливість зробити це без будь-яких наслідків для себе в частині притягнення до кримінальної або адміністративної відповідальності.

**Перший заступник прокурора  
Оболонського району м.Києва  
радник юстиції**

**В.Котляров**